

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI PREKRŠAJNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A I R J E Š E N J E

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca: M. S., kao predsjednika vijeća te S. D. i M. L., kao članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice D. P. kao zapisničarke, u prekršajnom postupku protiv I. okr. pravne osobe X. d.d. Z., , II. okr. odgovorne osobe S. Č., III. okr. odgovorne osobe I.P., IV. okr. odgovorne osobe D. Š. i V. okr. odgovorne osobe V. K., zbog prekršaja iz čl.63. st. 5. toč. 3. i 4. i st. 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09., 75/09. i 76/13.), odlučujući o žalbi I. okr. X. d.d. Z., II. okr. S. Č., III. okr. I. P., IV. okr. D. Š. i V. okr. V. K. koje brani S. K., odvjetnik OD G. te žalbi tužitelja, Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, protiv presude Prekršajnog suda u Splitu, od 7. svibnja 2012. godine, broj: Pp 12 P-14914/11, na sjednici vijeća održanoj dana 16. listopada 2014. godine

r i j e š i o j e :

I Prihvaća se žalba Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, prvostupanjnska presuda se ukida u točkama C) i D) i predmet vraća prvostupanjnskom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

p r e s u d i o j e :

II U povodu žalbe I. okr. X. d.d. Z., II. okr. S. Č., III. okr. I. P., IV. okr. D. Š. i V. okr. V. K., a po službenoj dužnosti, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kažnjavanju, tako da se za prekršaje činjenično opisane pod točkom A) i B) izreke, koji se pravno označavaju kao jedan prekršaj iz čl.63. st.5. toč.3. i st.6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, na temelju citiranog propisa i primjenom čl. 37. Prekršajnog zakona okrivljenici kažnjavaju: I. okr. pravna osoba X. d.d. Z. novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kn (desettisućakuna), II. okr. S. Č. novčanom kaznom u iznosu od 3.500,00 kn (tritisućepepetstokuna), III. okr. I. P. novčanom kaznom u iznosu od 3.500,00 kn (tritisućepepetstokuna), IV. okr. D. Š. novčanom kaznom u iznosu od 3.500,00 kn (tritisućepepetstokuna) te V. okr. V. K. novčanom kaznom u iznosu od 3.500,00 kn (tritisućepepetstokuna), koje su okrivljenici obvezni platiti u roku od 15 dana od primitka ove presude.

Ako okrivljenici u roku od 15 dana od primitka pisanog otppravka ove presude plate dvije trećine iznosa izrečenih novčanih kazni, smatrat će se da su kazne plaćene u cijelosti.

III Žalba I. okr. X. d.d. Z., II. okr. S. Č., III. okr. I. P. i IV. okr. D. Š. i V. okr. V. K. se odbija kao neosnovana, te se u neukinutom i nepreinačenom dijelu prvo stupanjnska presuda potvrđuje.

Obrazloženje

Presudom Prekršajnog suda u S., od 7. svibnja 2012. godine, broj: Pp ... , okrivljenici su proglašeni krivima i kažnjeni: I. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 kn (dvadesettisućakuna), II. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 kn (sedamtisućakuna), III. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 kn (sedamtisućakuna), IV. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 kn (sedamtisućakuna) te V. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 kn (sedamtisućakuna), zbog dva prekršaja iz čl.63. st. 5. toč. 3. i st. 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, opisana u točkama A) i B) izreke te presude.

Okrivljenici su obvezani naknaditi troškove prekršajnog postupka u iznosu od po 400,00 kn (četiristokuna), svaki.

Istom presudom odbijena je optužba protiv I. okr. X. d.d. Z., II. okr. S. Č., III. okr. I. P., IV. okr. D. Š. i V. okr. V. K. zbog dva prekršaja iz čl.63. st. 5. toč. 4. i st. 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, opisana u točkama C) i D) izreke te presude.

Protiv navedene presude žalbe su pravodobno podnijeli ovlašteni tužitelj i svi okrivljenici, po branitelju.

Okrivljenici su, po branitelju, podnijeli zajedničku žalbu, zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te, sukladno tome, zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama.

U bitnom, ponavljaju sve navedeno u obrani pred prvostupanjskim sudom. Povredu odredaba prekršajnog postupka iz čl. 195. st. 1.1. 11. Prekršajnog zakona žalitelji nalaze u nejasnoći razloga presude o odlučnim činjenicama. Posebno ističu odredbu čl. 12. ZOOP-a za koju smatraju daju sud samovoljno tumači, jer da iz stajališta suda proizlazi da bi I okr. bio dužan u propisanom roku odlučiti čak i o potpuno nekompletiranom, tj. nedokumentiranom odštetnom zahtjevu. Nasuprot tome smatraju da im rok počinje teći tek od dana primitka dokumentiranog zahtjeva. Nesporno da je utvrđena činjenica da konkretni oštećenik nije uz odštetni zahtjev dostavio sve isprave potrebne I okr. kao osiguratelju za odluku o osnovu i visini odštetnog zahtjeva pa da je nejasno na temelju kojih činjenica je sud zaključio daje I okr. imao dovoljno materijala da postupi po čl. 12. ZOOP-a. Nastavno, žalitelji opisuju europsku praksu i postupak za naplatu odštetnih zahtjeva propisan Direktivom 2009/103/EZ, čl 12.

U pogledu odgovornosti okrivljenih fizičkih osoba, napominju kako je predmetna sudska odluka utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno sa stavom Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, izraženog u rješenju br. GŽ-... od 8. lipnja 2011. godine pa citiraju dio navedene odluke.

Tužitelj je žalbu podnio u dijelu u kojem se odbija optužni prijedlog u dijelu u kojem se okrivljenici terete zbog nepostupanja po odredbama čl. 12. st. 3. ZOOP-a odnosno propuštaju u propisanim rokovima oštećenoj osobi isplatiti iznos nespornog dijela naknade imovinske i neimovinske štete kao predujam. Žalitelj smatra da je prvo stupanjski sud povrijedio materijalno pravo iz čl. 194. Toč. 2. Prekršajnog zakona u svezi s odredbom čl. 196. toč. 3 istog zakona o pitanju postoje li okolnosti koje isključuju prekršajni progon. Žalitelj drži pogrešnim stajalište prvostupanjskog suda da bi obilježja djela za koje se optužba odbija bila sadržana u činjeničnom opisu djela za koja su okrivljenici pobijanom presudom proglašeni krivima. Predmetni zakon da radi jasnu distinkciju između pojedinih obveza osiguravajućih društava. Nepostupanje po odredbi st. 1. nije isto što i nepostupanje po odredbi st 3. čl. 12. ZOOP-a. Zaključno tužitelj navodi kako je nesporno da su okrivljenici dostavili oštećeniku obrazloženu ponudu, ali protekom zakonom propisanih rokova, a iz te obrazložene ponude daje razvidno da su utvrdili svoju odgovornost, ali i istaknuli nemogućnost utvrđenja konačnog iznosa štete, čime su i dalje bili u obvezi isplate nespornog dijela naknade štete, kao predujma i to u zakonom propisanom roku.

Predlažu da se zbog razloga navedenih u žalbi, ista prihvati.

Žalba okrivljenika nije osnovana.

Žalba tužitelja je osnovana.

Odlučujući o žalbama i ispitujući pobijanu presudu u smislu članka 202. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj: 107/07.) Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (dalje: ovaj Sud) je ocijenio da je prvostupanjski sud u potpunosti i pravilno utvrdio činjenično stanje, a na temelju kojeg je propust okrivljenika opisan u točkama A) i B) izreke, trebalo pravno označiti kao jedan prekršaj iz čl.63. st.5. toč.3. i st.6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu na što ovaj Sud pazi po službenoj dužnosti i zbog čega

je u tom smislu preinačio odluku o kazni. (točka I)

Nisu u pravu okrivljenici kao žalitelji kad prigovaraju nepotpuno i pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, jer je prvostupanjski sud na temelju rezultata prekršajnog postupka, cijeneći provedene dokaze po slobodnom sudačkom uvjerenju (članak 88. Prekršajnog zakona), imao dovoljno osnove za zaključak da su se u ponašanju okrivljenika stekla sva obilježja bića prekršajnog djela za koje ih je proglasio krivima i kaznio. Svoju odluku prvostupanjski je sud detaljno i valjano obrazložio. Navodi žalbe ne ukazuju na postojanje činjenica koje bi mogle dovesti do drugačije ocjene dokaza.

Bez osnove je prigovor koji se odnosi na stav suda o odgovornosti svih okrivljenika za koji smatraju da nije u skladu sa stavom Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, izraženog u rješenju br. GŽ-... od 8. lipnja 2011. godine, jer je riječ o pojedinačnoj odluci ovog suda, ali ne i stajalištu suda o odgovornosti uprave trgovačkog društva. čl. 61. st. 1. Prekršajnog zakona propisano je da je odgovorna osoba u smislu tog Zakona fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je povjereno obavljanje određenih poslova iz područja djelovanja pravne osobe. Poslove pravne osobe, sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93. i dr.), uvijek vodi uprava, neovisno o broju članova uprave, odnosno činjenici da li ju čini jedna ili više fizičkih osoba.

Naime, raniji prekršajni zakoni, kao i Zakon o privrednim prijestupima definirali su odgovornu osobu kao onu osobu kojoj je u pravnoj osobi dodijeljen određen krug poslova i zadataka, dakle, odgovorna osoba bila je ono što teorija naziva punomoćnikom po zaposlenju. Odgovorna osoba utvrđivala se uvidom u samoupravne opće akte i pravilnike o radu. Prekršajni zakon definirao je odgovornu osobu drugačije, imajući u vidu da novo trgovačko pravo posebnu pozornost i odgovornost za zakonitost poslovanja pravne osobe daje upravi, u kojem smislu je krenula i sudska praksa. Naime, svi neposredni izvršitelji direktno su podređeni načinu vođenja poslovanja koji određuje uprava. Uprava je ta koja vodi poslove trgovačkog društva te je sukladno čl. 240. Zakona o trgovačkim društvima, a u konkretnom slučaju, kad je okrivljena pravna osoba društvo za osiguranje i čl. 29. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ broj 1151/05. i dr.), odgovorna za zakonitost poslovanja pa se djelo ili propust neposrednog izvršitelja prekršaja kao odgovorne osobe pripisuje njenom propustu dužnog nadzora nad zakonitošću rada, odnosno načinu vođenja poslova.

Imajući u vidu pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i pravnu kvalifikaciju djelo opisano u točki A) i B) ovaj sud je preinačio odluku o kazni izrekavši okrivljenicima kaznu odmjerenu za jedan prekršaj. Izrečene kazne sud smatra srazmjernima težini djela i stupnju odgovornosti okrivljenika.

Kako je u međuvremenu, 1. lipnja 2013. godine, stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 39/13.), s obzirom na prijelazne i završne odredbe čl. 58. st. 3. tog Zakona, trebalo je u konkretnom slučaju primijeniti odredbu čl. 152. st. 3. Prekršajnog zakona. Stoga, ako okrivljenici u roku ostavljenom za plaćanje novčane kazne plate dvije trećine iznosa novčanih kazni, novčane kazne smatrat će se plaćenima u cijelosti.

Žalba tužitelja osnovana je upravo iz svih razloga u njoj navedenih pa je ovaj sud prihvatio žalbu i ukinuo pobijanu presudu u točkama C) i D). U konkretnom predmetu ne radi se o konsumpciji kao prividnom stjecaju, jer kako i navodi tužitelj nepostupanje po odredbi st. 1. nije isto što i nepostupanje po odredbi st 3. čl. 12. ZOOUP-a, odnosno nepostupanje po odredbi st. 1. ne isključuje obvezu postupanja po odredbi st 3. čl. 12. ZOOUP-a.

S obzirom na sve izloženo, na temelju članka 205. i 207. Prekršajnog zakona, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 16. listopada 2014. godine

Zapisničarka:
D.P., v.r.

Predsjednik vijeća:
M. S., v.r.

Presuda se dostavlja Prekršajnom sudu u Splitu u 10 primjeraka: za spis, žalitelje, branitelja i podnositelja optužnog prijedloga.

Suglasnost ovog primjerka s s izvornikom ovjerava

Upraviteljica sudske pisarnice:

E. V.